

УДК 631.11/14"324":632.938

Коженін І. О., здобувач вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія»
Свистунова І. В.¹, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва
Національний університет біоресурсів і природокористування України
¹e-mail: irinasv@ukr.net

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПЕРІОД НАДХОДЖЕННЯ ЗЕЛЕНОГО КОРМУ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО

Озимі зернові культури (жито, пшениця, тритикале) вирощуються на кормові потреби переважно для використання зеленої маси у фазах від виходу в трубку до повного колосіння. Саме в цей період зелена маса має найвищу зоотехнічну цінність, характеризується збалансованим складом, високою поживністю та доброю перетравністю. Проте не лише культура, а й конкретний сорт суттєво впливають на темпи росту, розвиток, тривалість міжфазних періодів і строки оптимального скошування, що має важливе значення для ефективного функціонування зеленого конвеєра. Крім того, значний вплив на хід ростових процесів мають календарні строки сівби.

Метою дослідження було обґрунтування технологічних засад підвищення продуктивності озимого тритикале залежно від сортових особливостей і строків досягання.

Польові досліді проводили на базі ВП НУ-БіП України «Агрономічна дослідна станція» на чорноземі типовому малогумусному. Об'єктами дослідження були озимі культури: озима пшениця сорту 'Поліська 90' (контроль), жито 'Київське кормове' (контроль) та шість сортів озимого тритикале ('АД 3/5', 'АД 44', 'АДМ 9', 'Поліський 29', 'АДМ 11', 'АД 52'), висіяні в п'яти календарних строках у період із 25 серпня до 5 жовтня. Попередником була кукурудза на силос.

Результати дослідження показали, що після відновлення весняної вегетації найінтенсивніше

розвивалися сорти тритикале 'АД 3/5', 'АД 44' та 'АДМ 9'. Це дозволяє використовувати їх у зеленому конвеєрі одразу після скошування озимого жита, що розширює можливості забезпечення тварин високоякісною зеленою масою в ранньовесняний період.

Фаза колосіння у досліджуваних культур визначалася як видовими та сортовими особливостями, так і строками сівби та погодними умовами. За ранніх строків сівби перехід до колосіння у тритикале відбувався у період з 17 травня по 1 червня, тоді як за пізньої сівби – з 20 травня по 4 червня. У жита ця фаза наставала раніше – з 7 по 21 травня, у пшениці – пізніше, з 24 травня до 7 червня.

Тривалість міжфазного періоду трубкування–колосіння в посівах тритикале залежно від сорту та строку сівби становила 17,7–23,0 доби. Загалом, у посівах, висіяних у пізні строки, цей період був найкоротшим, що свідчить про прискорений фенологічний розвиток рослин. Проте такі умови супроводжувалися менш розвинутим травостоем та нижчими приростами вегетативної маси.

Серед досліджуваних сортів найшвидше до фази колосіння переходили 'АД 3/5', 'АД 44' і 'АДМ 9' – із тривалістю міжфазного періоду 17–19 діб. У пізньостиглих сортів 'АДМ 11' та 'АД 52' цей період складав 20,7–23,3 доби, а у сорту 'Поліський 29' був найдовшим – 23,0–24,7 доби.

УДК 633.63:631.52

Корнєєва М. О.¹, кандидат біологічних наук, провідний науковий співробітник
Мельник Я. А.², науковий співробітник

¹Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків

²Уладово-Люлинецька дослідно-селекційна станція

¹e-mail: mira31@ukr.net

ПРОДУКТИВНІСТЬ НОВИХ СЕЛЕКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ І ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ЧС ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ УЛАДІВСЬКОЇ ГЕНПЛАЗМИ

Селекція сільськогосподарських культур – процес безперервний. Щороку у селекційному опрацюванні по культурі цукрових буряків знаходяться новостворені пилкостерильні матеріали (лінії ЧС аналоги та ПСГ – прості стерильні гібриди) як материнські форми, фертильні запилювачі: однонасінні форми Оуен-типу (От) та багатонасінні запилювачі до стерильних форм, а також гібридні зразки від схрещування різних селекційних номерів: експериментальні ЧС гібриди, рекомбінантні форми, нові немісцеві зразки віддаленого еко-географічного походження, продукти різних типів добору: індивідуально-родин-

ного, рекурентного і т.п. Широкий спектр таких селекційних номерів щорічно випробовується у станційному сортовипробуванні за елементами продуктивності (урожайністю, цукристістю) з метою добору високопродуктивних форм, оскільки кінцевою метою селекції є створення високопродуктивних гібридів, які здатні конкурувати на вітчизняному і світовому ринках сортів і гібридів.

У попередні роки при схрещуванні пилкостерильного материнського компонента з багатонасінними запилювачами різних напрямів добору отримано гібридне насіння, яке за своєю генетичною структурою є трилінійним (материнський